

Hluboká žilní trombóza

Hluboká žilní trombóza může končit až závažnou plicní embolií. Správnou prevencí však můžete riziko onemocnění výrazně snížit. Přečtěte si více o tomto onemocnění!

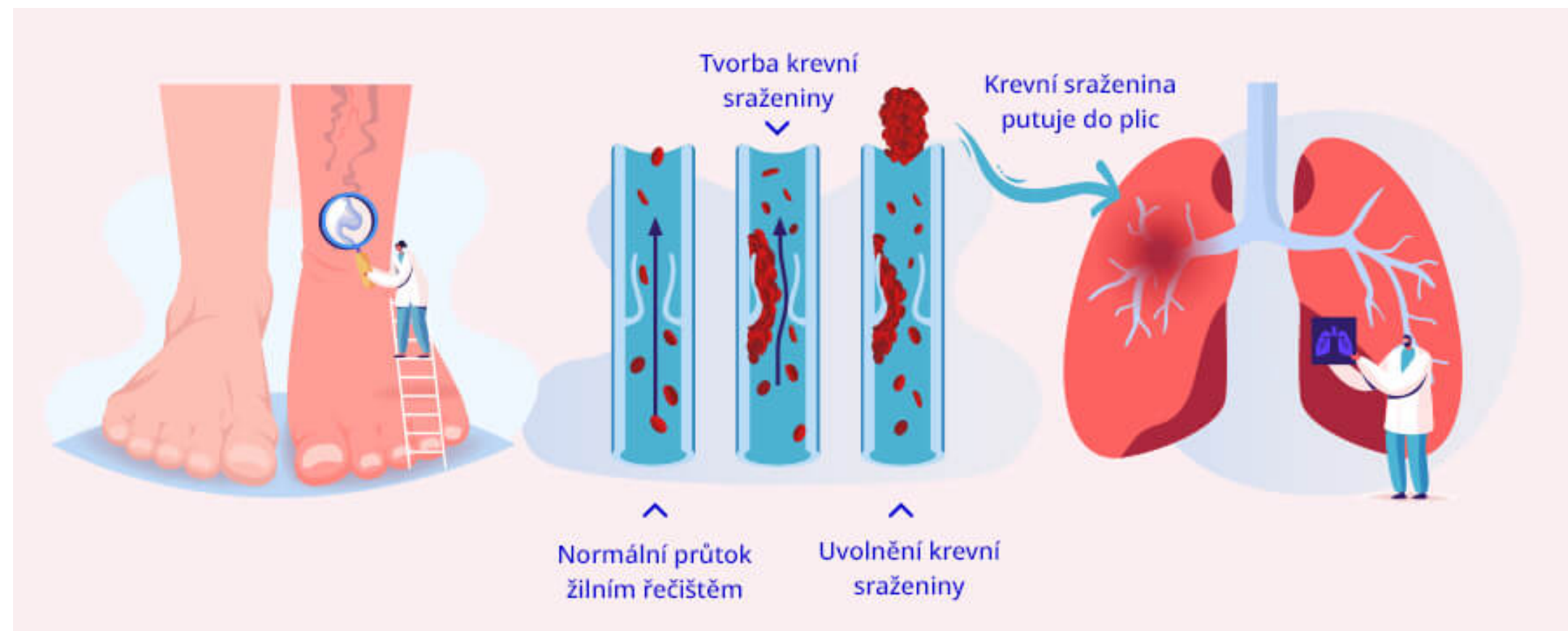

Hluboká žilní trombóza patří mezi nejrozšířenější kardiovaskulární onemocnění a může končit až závažnou plicní embolií. Při trombóze dochází ke srážení krve a vzniku trombů, tedy krevních sraženin, které vás mohou ohrozit na životě. Nebezpečná krevní sraženina se může tvořit v kterékoli žíle vašeho těla, nejčastěji však v žilách dolních končetin, případně v končetinách horních nebo v žilách trupu.

Pokud se krevní sraženiny uvolní, mohou být krevním oběhem unášeny až do plic, kde mohou způsobit závažné až smrtelné onemocnění nazývané plicní embolie.

Tromboembolická nemoc

Hluboká žilní trombóza je společně s plicní embolií třetí nejčastější příčina úmrtí u kardiovaskulárních nemocí. V případě, že se hluboká žilní trombóza neodhalí včas, může se krevní sraženina uvolnit a doputovat až do plic, kde ucpáním cévy způsobí plicní embolii. Souhrnně říkáme hluboké žilní trombóze a plicní embolii „tromboembolická nemoc“.

Příznaky hluboké žilní trombózy

Trombóza se může projevit zcela jasnými a výraznými příznaky, nebo nemusíte mít obtíže žádné. Příznaky hluboké žilní trombózy bývají někdy nenápadné a mohou být přehlíženy. Mezi hlavní uváděné příznaky u nejčastěji se vyskytující trombózy, kterou je hluboká žilní trombóza dolních končetin, patří:

- otok končetiny
- bolest končetiny
- pocit pnutí na končetině
- změna barvy kůže na končetině (např. ztmavnutí kůže)

V případě, že u sebe pozorujete některý z výše uvedených příznaků, který dle vás nemá zjevnou jinou příčinu, kontaktujte nebo navštivte svého lékaře.

Pozor na záměnu hluboké žilní trombózy (flebotrombózy) s povrchovou žilní trombózou (tromboflebitidou) – jedná se o dvě rozdílné diagnózy. V obou případech dochází k ucpání cévního řečiště trombem, ale závažnost a projevy mohou být různé.

Povrchová žilní trombóza se projevuje zčervenáním a bolestivostí v průběhu postižené povrchové žíly. Nejběžněji postihuje rozšířené žíly, rozšířené křečové žíly (tzv. varixy) a v některých případech může být sraženina z povrchové žíly také zdrojem plicní embolie. Při hluboké žilní trombóze je však riziko vzniku plicní embolie významné.

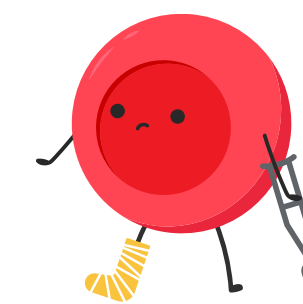
Diagnostika HŽT

Stanovení zda-li trpíte hlubokou žilní trombózou spočívá v kombinaci odebrání anamnézy (např. přítomnost příznaků, jejich nástup a tíže, rodinná zátěž), fyzikálním a laboratorním vyšetření a zobrazovacích technikách, z nichž metodou první volby je ultrazvuk (sonografie) žilního systému, nejen postižené končetiny.

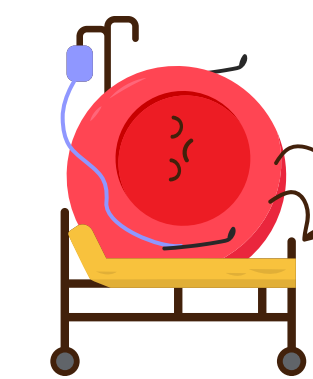
Dalšími možnostmi jsou magnetická rezonance (MR), magnetická rezonanční venografie či kontrastní venografie, neboli aplikace kontrastní látky (barviva) do žilního systému a zobrazení pomocí MR nebo rentgenového záření. Tyto metody pomohou odhalit možný chybějící průtok v žíle. Doplnkem je laboratorní vyšetření krve na výskyt D-dimerů, což jsou látky vyskytující se u tromboembolických stavů.

Rizikové faktory vzniku hluboké žilní trombózy

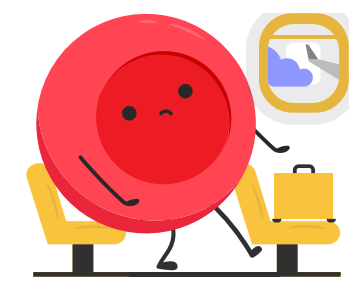
Vznik hluboké žilní trombózy má mnoho různých příčin. Bývá spojován s dlouhodobým nedostatkem nebo nemožností pohybu, kdy dochází ke zpomalení toku v krevním řečišti. Jedná se nejen o situace, kdy je např. vyžadován déletrvajícím klid na lůžku při pooperačních a poúrazových stavech, dlouhodobých nemocech, ale i sedavý životní styl a cestování na dlouhé vzdálenosti.

Poúrazové stavy
(např. znehybnění končetiny)

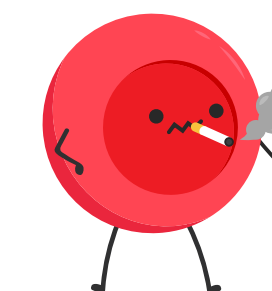
Dlouhodobé upoutání na lůžko

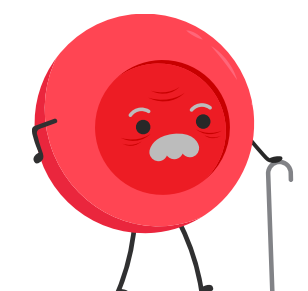
Cestování na dlouhé vzdálenosti

Obezita

Kouření

Vyšší věk

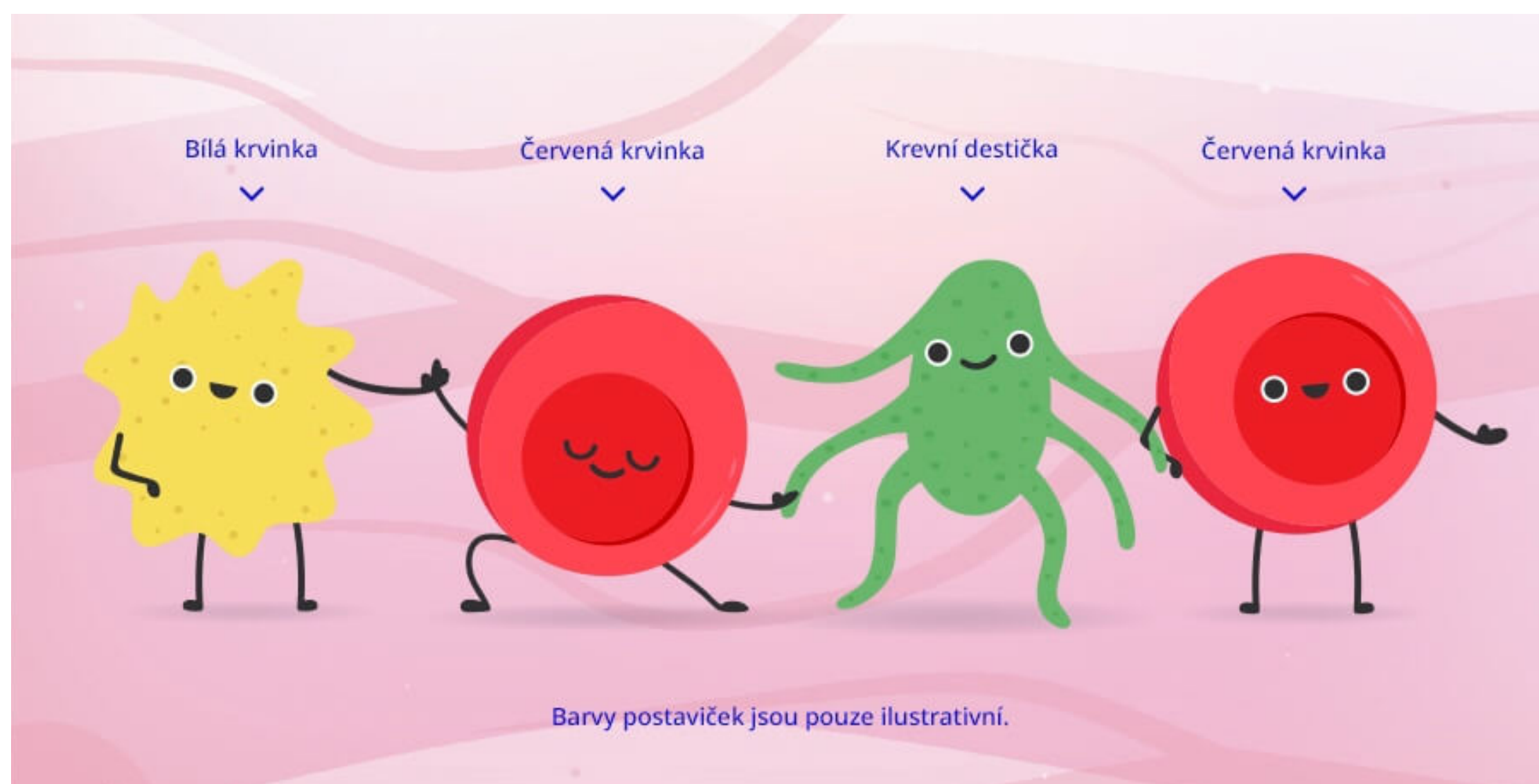
Pravděpodobnost vzniku žilní trombózy zvyšuje i špatná životospráva a nezdravý životní styl, zejména kouření a obezita. Vyššímu riziku vzniku tohoto onemocnění jsou vystaveny také ženy v těhotenství či šestinedělí nebo při užívání hormonální antikoncepce, která může zvyšovat krevní srážlivost. Mezi další příčiny patří také určité dědičné stavy (např. Leidenská mutace) a onkologická onemocnění.

Mezi rizikové faktory patří například:

- sezení u počítače (PC trombóza)
- obezita
- rozsáhlé křečové žíly (varixy)
- těhotenství a šestinedělí
- kouření
- nádorová onemocnění
- vyšší věk a některé léky
- rodinná dispozice k tvorbě krevních sraženin
- chirurgické stavy (včetně pooperačních)
- poúrazové stavy (např. znehybnění končetiny)
- dlouhodobé upoutání na lůžko cestování
- na dlouhé vzdálenosti

Srážení krve

Srážení krve (hemokoagulace) je přirozený tělu vlastní děj, který je součástí procesu zástavy krvácení (hemostázy) v případě poranění. Principem srážení krve je tvorba bílkovinné sítě, do které se zachytávají červené krvinky, krevní destičky, bílé krvinky a další částice. Výsledkem je krevní sraženina neboli trombus. Pokud by se krev nesrážela, člověk by mohl vykrvácet i z drobného poranění.

Trombóza a onkologická onemocnění

Obzvláště vysoké riziko tromboembolické nemoci mají lidé s onkologickým onemocněním. Odhaduje se, že jsou tromboembolií ohroženi až 6× více než lidé bez onkologického onemocnění.

U nejčastějších nádorových diagnóz spojených s vysokým rizikem hluboké žilní trombózy (nádory slinivky břišní a vaječníků, mozkové nádory) nebo při farmakologické léčbě výrazně zhoršující toto riziko je třeba riziko hluboké žilní trombózy pravidelně sledovat pod dohledem ošetřujícího lékaře.

Prevence: Jak předejít hluboké žilní trombóze?

Riziko rozvoje hluboké žilní trombózy je do určité míry ovlivnitelné. Základem prevence je zdravý životní styl a dostatečný pohyb. Při déletrvajícím pobytu na lůžku, při pooperačních a poúrazových stavech nebo znehybnění končetin, při sedavém zaměstnání nebo cestování na dlouhé vzdálenosti je doporučeno pravidelně protahovat končetiny a pohybovat s nimi, případně použít kompresní punčochy pro zlepšení toku krve. Neméně důležité je také dodržování pitného režimu!

Nezapomínejte ani na řádné užívání svých léků snižujících srážlivost krve, pokud tak určí lékař.

Vhodnou prevencí se může riziko vzniku žilní trombózy nebo plicní embolie snížit až o více než polovinu! Mezi základní preventivní opatření patří dostatek pohybu, dodržování pitného režimu, omezení sedavého způsobu života, cvičení nohou a užití kompresních punčoch při dlouhém cestování nebo při dlouhodobé imobilizaci a samozřejmě dodržení preventivní léčby.

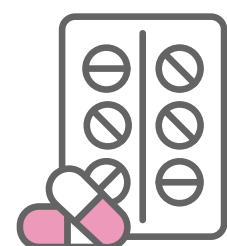
Potrombotický syndrom

Potrombotický syndrom představuje častou komplikaci hluboké žilní trombózy. Projevuje se chronickou, přetrvávající bolestí a otokem postižené končetiny. Vyvinout se mohou i kožní změny a v nejtěžších případech až bérkové vředy. Tento syndrom se projeví v různé míře až u téměř 70 % pacientů po prodělané hluboké žilní trombóze.

Opakované hluboké žilní trombózy zvyšují riziko vzniku potrombotického syndromu až osminásobně, proto je důležité hlubokou žilní trombózu řádně doléčit.

Léčba trombózy

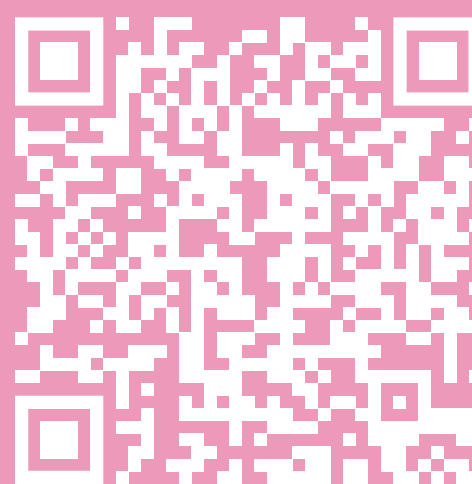
Léčbu hluboké žilní trombózy je třeba zahájit co nejdříve. U většiny pacientů zahrnuje léčba použití léků snižujících srážlivost krve (ve formě injekcí nebo tablet), jejímž cílem je krevní sraženinu rozpustit a zamezit tak vzniku případných komplikací. Specifická léčba bývá podpořena i doporučením používání kompresních punčoch společně s úpravou životosprávy a zachováním pohybu.

Délka léčby závisí na riziku možného opakování vzniku trombózy a rozhoduje o ní lékař. Léčba je vždy individuální a probíhá pod lékařským dohledem.

Podcast Chvilka o zdraví

Poslouchejte podcast s lékařem, odborníkem na téma hluboká žilní trombóza. Stačí naskenovat kód Spotify.

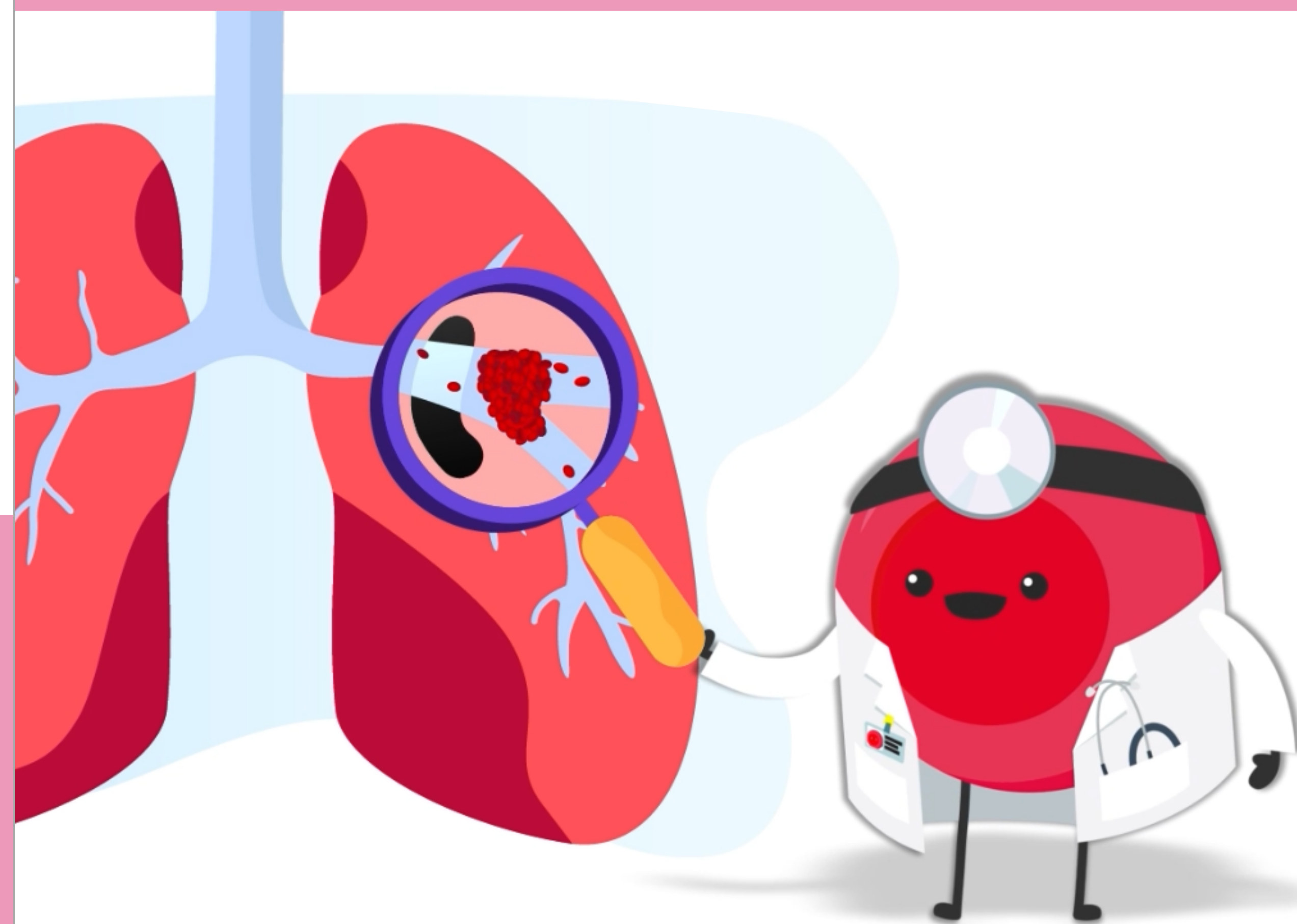

www.chvilkaozdravi.cz

Plicní embolie

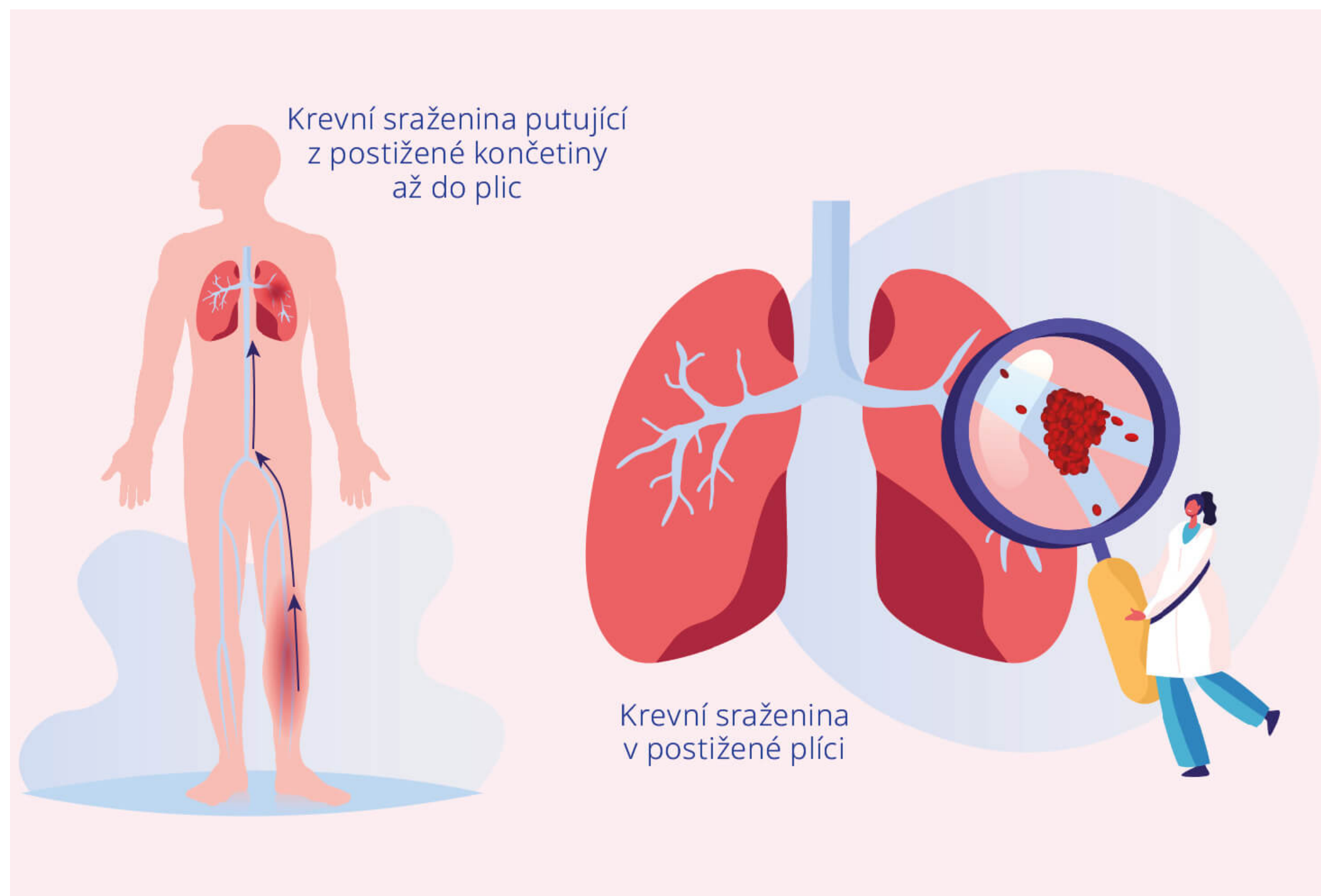
Náhlá dušnost, zrychlení dechu a tepové frekvence, bolest na hrudi, kašel a mnohé další jsou příznaky plicní embolie. Přečtěte si více o tomto onemocnění!

Plicní embolie je velmi nebezpečný stav, jehož příčinou je až v 90 % případů hluboká žilní trombóza dolních končetin. Právě při hluboké žilní trombóze dolních končetin vzniká v žilách krevní sraženina, která pokud se uvolní, může doputovat krevním řečištěm až do plic, kde způsobí plicní embolii. Souhrnně bývá toto onemocnění označováno jako tromboembolická nemoc.

Co se děje v plicích při embolii

Krevní sraženina neboli trombus, může za určitých okolností vzniknout v žilním systému. V tomto případě se jedná o onemocnění tzv. hluboká žilní trombóza. Nejčastěji postihuje žíly dolních končetin. Pokud se sraženina uvolní může putovat z postiženého místa až do plic, kde dojde k ucpání plicnice a tím rozvoji plicní embolie.

Odhaduje se, že v důsledku tromboembolické nemoci zemře ročně více než půl milionu osob v Evropské unii. Je proto důležité nezanedbat prevenci hluboké žilní trombózy a včas ji pod lékařským dohledem léčit. Přečtěte si více informací o hluboké žilní trombóze a jejích příznacích, prevenci a léčbě.

Příznaky plicní embolie

Nerozpoznaná plicní embolie končí až ve 30 % případů smrtí.

Rozpoznaná a léčená plicní embolie je příčinou úmrtí jen v 10 %.

Příznaky plicní embolie jsou různorodé. Mezi hlavní projevy plicní embolie patří:

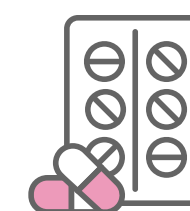
- náhlá dušnost
- zrychlení dechu a tepové frekvence
- bolest na hrudi
- kašel, vzácně vykašlávání krve
- porucha vědomí, i náhlá smrt
- promodráání kůže
- v některých případech i horečka

Plicní embolie může mít za následek i dlouhodobé snížení kvality života, omezení ve fyzické zátěži, dosahu chůze a dušnost.

Léčba plicní embolie

Léčba v akutní fázi spočívá ve snaze o zprůchodnění postižené cévy. A to buď rozpuštěním krevní sraženiny (např. trombolýzou), nebo chirurgickým zákrokem. Ve většině případů se však používají nejúčinnější typy léků ke snižování srážlivosti krve (antikoagulační léčba).

Délka léčby se různí v závislosti na mnoha okolnostech a může trvat od 3 měsíců až po léčbu celoživotní a měla by být podpořena zdravým životním stylem. Konkrétní formu a délku léčby stanoví vždy lékař na základě zhodnocení všech individuálních rizikových faktorů a vyšetření. Je proto důležité preventivně chodit k lékaři a v případě rozpoznání příznaků, ihned kontaktovat odborníky.

Nerozpoznaná plicní embolie končí až ve 30 % případů smrtí.
Rozpoznaná a léčená plicní embolie je příčinou úmrtí jen v 10 %.

www.mujiivotsnemoci.cz

Pfizer, spol. s r. o.

Stroupežnického 3191/17,
150 00 Praha 5 – Smíchov

www.pfizer.cz

PP-ELI-CZE-0658